

ESTONIJA

BROŠURA

Strokovno usposabljanje in izmenjava: 10. 9. – 22. 9. 2017

Kraj: Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Estonija

**PÄRNUMAA
KUTSEHARIDUSKESKUS**

Dijaki: Eva Bečan, Neža Urh, Tina Ržek, Jakob Razinger, Ema Burjek

Učitelji: Kristina Frlic, Tadeja Polajnar

Kazalo

1	KULTURA IN UMETNOST ESTONIJE	2
1.1	KULTURA.....	2
1.2	UMETNOST	2
2	NARAVNE GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI IN ZGODOVINA.....	3
2.1	Nekaj o Estoniji.....	3
2.2	Naravno-geografske značilnosti	4
2.3	Zgodovina	6
3	HRANA IN ETNOLOGIJA	10
3.1	HRANA:	10
3.2	ETNOLOGIJA:	11
4	PARNU	12
4.1	Turizem	14
4.2	Šport v Estoniji.....	15
5	ZGODOVINA ESTONSKEGA JEZIKA.....	16
5.1	Najdaljša beseda.....	16
5.2	Zabavni in nenavadni pregovori	16
6	ESTONSKO SLOVENSKI SLOVAR.....	17
7	NOVA SPOZNANJA, IZKUŠNJE, MNENJA DIJAKOV	19
8	DNEVNIKI USPOSABLJANJA	20
9	BLOG.....	34
10	PROJEKTNI DNEVI	46

1 KULTURA IN UMETNOST ESTONIJE

Eva Bečan

1.1 KULTURA

Besedo Esti lahko zasledimo že v prvem stoletju, ko jih je omenjal zgodovinar Tacit. Estonci imajo močne povezave do lokalnih tradicij, povezanih predvsem z različnimi narečji in oblekami. Ljudje govorijo značilne dialekte. Kljub različnim kulturam, ljudje menijo, da imajo veliko skupnega. Država ima precejšeno skupnost etničnih Rusov, katerih povezave Estoniji so se začele razvijati šele pred kratkim. V povprečju imajo družine enega otroka.

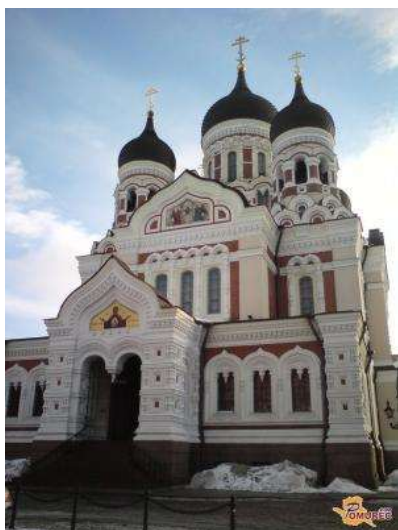
Skoraj večina ljudi ni versko opredeljenih, le nekaj procentov prebivalstva je pravoslavcev.

Največ Estoncev živi na podeželju, zato je tudi najbolj množičen poklic kmetijstvo.

Veliko ljudi se ukvarja s folkloro.

1.2 UMETNOST

Estonci so najbolj prepoznavni po znanstvenofantastičnih oddajah. Pri umetnosti je najbolj prepoznavno lončarstvo, keramika in tekstil, ki pogosto vključujejo nacionalne motive.

Pri uprizoritvah so najbolj priljubljeni drama, balet in opera. Prepoznavni skladatelji klasične glasbe so Arvo Pärt, Veljo Tormis in Eduard Tubin.

Estonija ima veliko muzejev umetnosti in akademij.

Največ glasbe je klasične, ki je prišla v ospredje kot posledica nacionalnega romantičnega gibanja ter rock glasbe, npr.: Vanilla Ninja.

Država ima veliko ohranjenih graščin na vzpetinah, srednjeveško staro mesto Tallin, pa je na seznamu UNESCO svetovne dediščine.

2 NARAVNE GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI IN ZGODOVINA

Jakob Razinger

2.1 Nekaj o Estoniji

ESTONIJA je majhna baltska obmorska država v severovzhodni Evropi, meji na Baltsko morje, Latvijo in Rusijo. Površje je ravninsko z višavji na jugu (najvišja točka meri 318 metrov) in depresijami, ter obalni predeli s klifi. Je dežela rek in 1200 jezer, gozdov, močvirij, 1500 otokov in mnogih naravnih parkov.

Je enkrat večja država od Slovenije (s površino 45.227 km²), z manj prebivalci, ki so večinsko Estonci in Rusi.

Estonija je parlamentarna republika z glavnim mestom Tallinn (500.000 prebivalcev).

Ponovno samostojna država od leta 1991.

NA KRATKO

Estonija povezuje kraje med Skandinavijo, Srednjo in Vzhodno Evropo.

Potujete lahko z letali, plujete ali se pripeljete v Estonijo od koderkoli.

Kratka trajektna povezava s Finsko in Švedsko, avtobusni prevoz iz Varšave-Poljske in Berlina-Nemčije, vlak v Sankt Petersburg –Rusija.

2.2 Naravno-geografske značilnosti

[vir: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Estonija>]

2.2.1 Lokacija

Estonija leži na severu Evrope, na vzhodni obali Baltskega morja ter na prehodu iz celinskega v oceansko podnebje. Je majhna baltska država s površino 45.227 km². Sosednje države so, Rusija na vzhodu, Latvija na jugu, Švedska na zahodu in Finska na severu. Skupna dolžina celotne meje je 645 km, polovica jih poteka ob rekah. Estonija ima kopensko mejo samo z Rusijo in Latvijo s Finsko in Švedsko pa ima dogovorjeno mejo na morju.

2.2.2 Podnebje

Estonija leži na prehodu iz celinskega v oceansko podnebje. Baltsko morje pozimi povzroča, da so obalni predeli toplejši za nekaj °C od tistih v notranjosti države. Najhladnejši je februar. Povprečna temperatura se poleti giblje okoli 17°C, najtopleje pa je v mestu Pärnu na zahodu države.

Območja z več padavinami so v višjih predelih ter v pasu 30–60 km od obale. Snežna odeja se obdrži v povprečju 75–135 dni.

2.2.3 Relief

Estonsko površje je v večji meri ravninsko, kjer se višavja izmenjujejo s kotlinami in depresijami, z obalnimi klifi predstavljajo značilnosti estonskega reliefa. Na višjih severnih predelih so planote (višina od 50 do 70m). V notranjosti teh planot so rečne doline ter kraške značilnosti. Visoko planoto Ugandi na jugu Estonije sestavlja peščenjak. Peščenjak in lapor sta značilna tudi za obalne klife, večja jezera in rečne doline.

Nižavja, pokrivajo približno polovico estonskega ozemlja. Največja Estonska nižavja na zahodu so močvirnate planote, ki so visoke do 20m in so iz apnenca. Pärnu nižina je močvirnata. Obalna nižina na severu države je pas, ki je širok do 20 km s polotoki, zalivi in otoki, ki se dvigajo do 20m nad morsk gladino. Ravne planote segajo od Finske do Rusije. Depresije jezer Peipsi in Vortsjarv so močvirja. Depresija Valga se nahaja med višavjema Sakala in Karula, depresija Hargla pa ločuje višavji Haanja in Karula.

2.2.4 Tla in rastje

V Estoniji lahko najdemo približno 10 vrst prsti, ki se med sabo razlikujejo po sestavi, lastnostih.

Na severu in zahodu je humusna prst, površina je skalna in občutljiva na sušo. Naravno rastje so gozdovi in travniki.

Na jugu države so glinene prsti, primerne za kmetijsko uporabo.

V močvirjih (obsegajo kar četrtno estonskega površja) je šotna prst, debeline 30cm.

Večina rek je zajezenih ali obdanih z nasipi tako, da so poplave redke in območja rdeče prsti počasi izginjajo.

Vrhovi in pobočja hribov so prekri s tanko plastjo humusa ali gola zaradi erozije.

2.2.5 Vodovje

V Estoniji je veliko rek, a le 10 je daljših od 100km. Poleti v mnogih rekah voda izhlapi, spomladi poplavljata reki Emajõgi (je edina reka v Estoniji, ki je plovna po celotni dolžini), ki povezuje dve največji jezera Võrtsjärv in Peipus, in reka Kasari s 112km. Najdaljša reka je Võhandu s 162 km.

Reka Pärnu v osrčju države je dolga 144 km.

Reka Pärnu ob dvorcu Laupa.

V Estoniji je približno 1200 naravnih jezer, ki imajo površino večjo od enega hektarja. Največje jezero je *Peipsi-Pihkva järv* na meji z Rusijo z globino 15m in 520km jezerske obale.

Na zahodu je nizka obalna (morenska pokrajina) z močvirji (približno 20.000 močvirij, barja in plitva jezera). Z namenom spreminjanja pokrajine imajo okoli 150 umetnih jezer.

2.3 Zgodovina

2.3.1 Prazgodovina:

Estonija je bila poseljena že 4.000 let pr. Kr.

Dokazi so najdbe kulture Kunda ob reki Pärnu, (hranijo jih v muzeju mesta Narva).

Lončene posode z »vzorcem glavnika« odtisnjene na glino med izdelavo posode.

Na koncu bronaste dobe in na začetku starejše železne dobe se je pojavilo kmetijstvo.

V 5. stoletju so porasla naselja, prav tako njihova populacija.

Predmeti iz okrožja Kumna, (železna doba) severu

Kamniti krožni grobovi (bronasta doba) na severu

Estonijo je prvič omenil rimski zgodovinar Tacit iz 1. stoletja pr.Kr.

V času železne dobe so Estonce pogosto napadali Vikingi iz Skandinavije.

2.3.2 Srednji vek:

Do 13.stoletja je bila Estonija neodvisna in politično razdeljena na dežele, sestavljene iz več pokrajin, in jo je vodil kralj. Estonija je bila dolgo poganska dežela.

1193 je papež Celestin III. pozval križarje, naj to ozemlje pokorijo in zasedejo.

Leta 1220 so danski in nemški križarji zasedli Estonijo in ustanovili Livonijo (Livonska konfederacija od leta 1260 do 1560), pod upravo nemškega viteškega reda "Livonskih bratov meča". Staroverce so pregnali na največji otok Saaremaa.

Od leta 1248 je glavno mesto Reval (do 1918), pojavi se novo ime Tallinn na severu.

Več stoletij so potekali spopadi med Danci, Švedi in Rusi za prevlado na ozemlju Estonije.

2.3.3 Reformacija:

Protestantska reformacija v Evropi, ki jo je sprožil Martin Luther (1519), je imela močan vpliv v baltskih državah. Jezik, izobraževanje, religija in politika so se dramatično spremenili. Cerkveni obredi so začeli potekati v maternem jeziku namesto v latinščini.

I. 1925 je celotno Estonijo prevzela Švedska.

1632 je bila na univerzi v Tartu osnovana prva tiskarna.

Ob zaključku Velike severne vojne med Švedsko in Rusijo za prevlado na Baltiku je leta 1721 dežela prešla pod Rusko carsko upravo. Cerkvena oblast, izobraževanje in mestne uprave so ostale pod vplivom luteranske reformacije.

švedski dvorec Kuressaare na otoku Saaremaa.

Grb mesta – otoka Saaremaa

2.3.4 Meščanstvo:

Konec obdobja kmetstva in začetek industrializacije je spremenila poseljenost podeželja. Mesta so se povečevala, začela so se narodnostna gibanja in borba za neodvisnost.

Vpliv Nemčije med 1. svetovno vojno in nestanovitnost po oktobrski revoluciji leta 1917 je vodil v ustanovitev **Neodvisne republike Estonije** leta 1920, ki se je obdržala 22 let.

ČASOVNICA

<http://www.bbc.com/news/world-europe>

- 1918 - Razglašena neodvisnost.
- 1920 - Podpisana mirovna pogodba z Rusijo.
- 1939 - Sovjetska zveza prisili Estonijo, da sprejme sovjetske vojaške baze.
- 1940 - sovjetski vojaki vstopajo. Estonija je vključena v Sovjetsko zvezo. Po zasedbi je bilo 10.000 ljudi – velik del prebivalstva prisilno deportiranih v Sibirijo in Srednjo Azijo.

- 1941 - Nemške enote v *Operaciji Barbarossa* napadajo Sovjetsko zvezo in izvedejo prisilno mobilizacijo. Ocenjeno je bilo, da je bila Estonija in njeni prebivalci največja žrtev 2.svet.vojne. Četrtnina prebivalstva okoli 90.000 ljudi je bilo ubitih, izginulih, deportiranih ali žrtev holokavsta s strani Sovjetov in Nacistov med vojno.
- 1944 – ponovna Sovjetska zasedba Estonije – Estonska SSR.

Na sliki: Sovjetska zaporniška vrata v muzeju okupacije v Tallinnu.

Obnova neovisnosti

- 1988 - Kampanje front za demokracijo in "Pojoča revolucija" privedejo v ponudbo za nacionalno enotnost in samoopredelitev.
- 1991 - sovjetska vlada prizna neodvisnost baltskih republik.

Moderna Estonija

- 1992 – sprejeta nova ustava, predsedniške volitve
- 1994 – odhod sovjetske vojske
- 1998 - je ena od 10 novih držav, ki se pridružijo EU.
- 2004 – Estonija postane članica Nato

3 HRANA IN ETNOLOGIJA

Tina Ržek

3.1 HRANA:

Baltska dežela Estonija ne sodi med dežele bogastva in prenasičenosti. Težko življenje, klimatske razmere in ne tako rodovitna zemlja so oblikovale tri edinstvene kulinarike, vse imajo sloves težke hrane, a njihova prednost so sveže, največkrat doma pridelane sestavine. Če bi morali izpostaviti eno samo sestavino bi bil to temen ržen kruh, ki ga v vseh deželah zelo spoštujejo. Namesto, da bi si pred jedjo zaželeli dober tek rečejo: »jatku leiba« (naj tvoj kruh traja).

Od pijač sta najbolj priljubljena vodka in pivo, ki ga marsikje pridelujejo lokalno. Na današnjo estonsko kuhinjo so vplivale Nemčija, Rusija in Skandinavija.

Med tradicionalne jedi spadajo krvavice, marinirana jegulja, svinjska žolca, kislo zelje s svinjino in krompirjem, rosolje – jed iz rdeče pese, mesa in slanikov. Te jedi so primerne za dolge zimske večere. V poletnem času pa uporabljajo pridelke iz vrta in gozda. Priljubljene so juhe, npr. fižolova, zeljna, ribja in kumarična.

V Talinu med bolj slavne restavracije sodi restavracija Olde hansa. Gostom pričara občutek srednjega veka, namesto stolov so lesene klopi, glasba v živo in hrana pripravljena po srednjeveških receptih.

Slika 1: ROSOLJE

Slika 2: KRVAVICE

Slika 3: RESTAVRACIJA OLDE HANSE

3.2 ETNOLOGIJA:

S pregovorno ljubeznijo do dela so si Estonci pridobili prepoznavnost po široki uporabi najnovejših tehnologij. Kjer je delo, tam je kruh. Imel boš toliko kot si sam ustvariš. Po dolgih letih podrejenega položaja je Estonija postala ena izmed najhitreje rastočih ekonomij na svetu.

To je država, ki še tako zahtevnemu obiskovalcu ponudi marsikaj:

- Naravne lepote
- Prijazni ljudje
- Neskončne peščene plaže
- Močno razvit čut za implementacijo visokotehnoloških rešitev med prebivalci, ki jim olajša življenje in pritegne zanimanje marsikaterega tujega poslovneža

Med 2. svetovno vojno je Estonce skupaj držala le močna volja do preživetja in ogromno folklorno bogastvo, ki je med najobsežnejšimi na svetu in jim daje občutek pripadnosti, ki ga niso mogli izkoreniniti niti Rusi. Imajo ogromno pevskih festivalov, zato jih imenujemo tudi pojoči narod.

Posebnost oz. del nacionalne identitete je tudi savna.

Estonijo imenujejo tudi mali baltski e-tiger, ker so internet zagotovili z ustavo kot osnovno pravico državljana.

Ob prvem poslovnem stiku je v navadi rokovanje, vsi ostali telesni stiki so odveč. Začetna hladnost se zelo hitro stopi, potem pa v njih najdete prijazne, gostoljubne in radovedne sogovorce. Za Estonce pravijo, da so podobni Slovencem, veliki individualisti, raje vodijo kot sledijo. Povprečen Estonec se počuti nesrečnega, če mu daste prebogato darilo, ki ga ne more vrniti in se počuti revnega. Po drugi strani pa se zelo radi razkazujejo.

Slika 4: FINSKA SAVNA

Slika 5: ESTONIJA

4 PARNU

Neža Urh

MESTO PÄRNU

- nadmorska višina: 10m
- velikost: 32,22 km²
- populacija: 39 828 (leto 2016)
- prebivalstvo:
 - ESTONCI: 83%
 - RUSI: 12%
 - OSTALO: 5%

- je naselje v zalivu Pärnu
- nahaja se v jugozahodni Estoniji
- znan po dolgih peščenih plažah, restavracijah, številnih hotelih...
- skozi mesto teče reka Pärnu
- v mestu je veliko muzejev (muzej sodobne umetnosti...), živalski vrt, Munamäe park, cerkev sv. Elizabete, ter še veliko drugih zanimivosti

ŽGODOVINA MESTA

- mesto je postalo del neodvisne Estonije leta 1918 (po 1. svetovni vojni)
- skupaj s preostalo Estonijo, je leta 1940 (med 2. sv. vojno), mesto zasedla sovjetska Rdeča armada
- od leta 1941 do 1944 je bilo pod oblastjo Nemčije
- kasneje ponovno spada pod Sovjetsko zvezo (del estonske sovjetske socialistične republike) od leta 1944-1991
- med severno vojno se je Univerza v Dorpatu preselila v Pärnu
 - Univerza ima danes v Pärnu podružnični kampus (1 000 študentov - v šolskem letu 2004/2005)

- znano pristanišče Pärnu leži ob vstju reke Pärnu, v zadnjih letih se je pristanišče razvilo v pomembno regionalno pristanišče za jugozahodno in južno Estonijo
- začetek mesta Pärnu kot rehabilitacijsko in počitniško naselje sega v 19. stoletje. Prvo kopališče leta 1838 se šteje za datum rejstra v letovišču Pärnu.
Danes ima Pärnu vse zaželene lastnosti sodobnega počitniške - ga kraja → ima zdravilišča, rehabilitacijske centre, hotele, koncertna prizorišča, igrišča za golf ter tenis, restavracije...
- od leta 1996 je Pärnu znan kot poletna prestolnica Estonije
- od leta 2015 se v mestu gosti letni festival vikend (največji festival plesne glasbe v Skandinaviji).
Izvajalci ki so nastopali, oziroma še bodo: Martin Garrix, David Guetta, Avicii, The Chainsmokers, Robin Schulz, Afrojack, ter še veliko drugih
- Pärnu leži v zmernem vlažnem kontinentalnem podnebnem območju

4.1 Turizem

TURIZEM (ESTONIJA)

- Estonijo obiše približno 3,3 milijonov turistov vsako leto
- večina turistov prihaja iz Finske.
 - ↓
 - ti v Estoniji ostanejo le kratek čas, saj razdalje niso velike (trajekti)
- vedno več je turistov iz Nemčije in Švedske
- glavno mesto Talin vsako leto obiše preko 200 000 obiskovalcev iz različnih držav
- turisti, ki prihajajo z ladjami / trajekti, se ponavadi nastanijo v glavnem mestu Talin ali drugih obalnih mestih
- ljudje, ki pridejo za dalj časa pa si pridejo ogledati naravne parke, ter druge znamenitosti
- večino iztržka od turizma dobijo turistične in potovalne agencije
- ker večji del turistov pride v Estonijo zaradi nakupovanja, le ti povzročajo velik dohodek tudi trgovinam
- 10% estonskega gospodarstva je posredno in neposredno povezano s turizmom

4.2 Šport v Estoniji

ESTONIJA

- ŠPORT -

- Pri estonski kulturi ima šport pomembno vlogo.
- Estonija je prvič teknovala kot narod na poletnih olimpijskih igrah leta 1920 (kljub temu, da je bil Nacionalni olimpijski komite ustanovljen leta 1923).
- Leta 1980 je jadralska regata potekala v glavnem mestu Estonije (Talinu).
- Najbolj popularni športi so:
 - košarka
 - odbojka na mivki
 - kriket
 - kolesarjenje
 - nogomet
 - judo

5 ZGODOVINA ESTONSKEGA JEZIKA

Ema Burjek

Estonski jezik se je začel oblikovati v XII-XIII stoletju, kot rezultat mešanja dveh ali treh jezikov, ki so se ločili od baltsko-finskih narečij v začetku našega štetja. Na razvoj estonščine so vplivali tudi nemški, slovanski ter baltski jeziki.

5.1 Najdaljša beseda

sünnipäevanädalalõpupeopärastlõunaväsimatus -
neskončna energija v nedeljo zvečer po praznovanju rojstnega dne, ki je trajalo ves vikend
uusaastaöövastuvõtuhommikuidüll - jutranja idila po novem letu

5.2 Zabavni in nenavadni pregovori

Nagu kala vees. Kot riba v vodi (dobro se počutiti v neki situaciji).

Hommik on õhtust targem. Jutro je pametnejše od večera. (Pametno je prespati odločitev.)

Vana karu tantsima ei õpi. Star medved se ne bo naučil plesati. (Težko je spremeniti navade ali značaj starih ljudi.)

Ära hõiska enne õhtut. Ne veseli se pred večerom. (Ne veseli se prezgodaj.)

Targem annab järele. Pametnejši odneha.

6 ESTONSKO SLOVENSKI SLOVAR

A

AITÄH – HVALA

ALA – PEŠPOT

ANANASSIM AHL - ANANASOV SOK

APELSINIM AHL – POMARANČNI SOK

B

BASSEIN – BAZEN

BUSSIJ AAM - AVTOBUSNA POSTAJA

G

GÜMNAASIUM – GIMNAZIJA

H

HEA-PÄEV - DOBER DAN

HOMMIKUSÖÖK – ZAJTRK

HÜVASTI – NASVIDENJE

J

JÄÄÄÄR – LEDENI ROB

JÄÄTEE – ČAJ

JÄÄVESI – LEDENA VODA

JAHU - MOKA

JALGRATAS – KOLO

JÕHVIKAD – BRUSNICE

JOOGID – PIJAČA

JUUA – PIJAČA

K

KAHVILT – VILICA

KALA – RIBA

KANA – PIŠČANEC

KELLUPÜHA – ZVONIK

KESKUS – CENTER

KIRIK – CERKEV

KODUJUUDT – SKUTA

KOHT – MESTO

KOHVER – KOVČEK

KOHVI – KAVA

KOHVIK – MANJŠI LOKAL / KAVARNA

KOKKU – SKUPAJ

KÖÖGIVILJAD – ZELENJAVA

KOOK – TORTA

KOOL – ŠOLA

KUI VANA SA OLED? – KOLIKO SI STAR?

KUJU – KIP

KUMMIKUD – ŠKORNJI

KÜÜSLAUGULEIVAD – ČESNOV KRUIH

L

LEHTTAIGEN - LISTNATO TESTO

LEIBA – KRUIH

LENNUK – LETALO

LENUUJAAM – LETALIŠČE

LIHA – MESO

LOBUS – ZABAVA

LÜKKA – POTISNI

LUSIKAS – ŽLICA

M

MAASIKA – JAGODA

MAGUSTOIT – SLADICA

MESI – MED

MINU NIMI ON... - MOJE IME JE ...

MIS SU NIMI ON – KAKO VAM JE IME

MUNA – JAJCA

MUUSEUM – MUZEJ

N

NAGEMIST – NASVIDENJE

NÄHES – NASVIDENJE

NUGA – NOŽ

O

ÖLLEKÕHT – PIVSKI TREBUH

ÖÖSEL – PONOČI

ÖÖTÖÖ – NOČNO DELO

ÕUN – JABOLKO

ÕUNAMAHL – JABOLČNI SOK

P

PANNAKOOGID – ENOLONČNICA

PAEV – DAN

PALUN – PROSIM

PÄRM – KVAS

PEREKOND – DRUŽINA

PIIM – MLEKO

PIPAR – POPER

PLAAT – KROŽNIK

PLOOMIM AHL – SLIVOV SOK

PUU – SADJE

S

SAUN – SAVNA

SIBULAD – ČEBULA

SILD – MOST

SÕBER – PRIJATELJ

SOOL – SOL

SUHKUR - SLADKOR

SUUPISTE – MALICA

T

TÄNAN TEID – HVALA

TERE – DOBER DAN, ŽIVIJO

TERE TULEMAST – DOBRODOŠLI

TERVIST – ŽIVJO

TOMATIM AHL – PARADIŽNIKOV SOK

TURG – TRŽNICA

V

VÄLJA – IZHOD

VANALINN - STARO MESTO

VESI – VODA

VIHM – DEŽ

VIHMAVARI – DEŽNIK

VÕI - MASLO

7 NOVA SPOZNAVANJA, IZKUŠNJE, MNENJA DIJAKOV

»Izkušnja, ki bi jo z veseljem ponovila!« Neža, 2B

»Hrana zanimivih okusov, urejeni SPA hoteli in veliki nakupovalni centri.« Tina, 3B

»Zanimiva pokrajina, urejena okolica in več svobode pri pouku.« Jakob, 3I

»Pridobila sem nove izkušnje in izboljšala znanje angleščine.« Eva, 2B

»Blo mi je dobr, hrana je bla odlična, velik smo mel cajta zase.« Ema, 4BD

- Čudovita pokrajina z veliko gozda
- Dvopasovne ceste
- Prvič sem se peljala z letalom, zato je bila to zame nova, prijetna izkušnja.
- V Estoniji imajo precej bolj začinjene in pikantne jedi kot pri nas.
- Zanimivo mi je, da imajo v vrču navadne vode vedno rezine limon za dodaten okus.
- Danes je deževali in zanimivo je bilo, da Estonci ne marajo dežnikov in hodijo po dežju brez dežnika.
- Našla sem značilne estonske bombone, ki se imenujejo Tiina.
- Presenetilo me je, da imajo vsa javna stranišča plačljiva.
- V Estoniji imajo vedno pri malici na razpolago mleko, ki ga tudi veliko pijejo.
- Zanimivo se mi zdi, da tukaj v gostinstvu uporabljajo samodejne kavomate (samo izberejo napitek in se pripravi).
- Čeprav je tudi tukaj higiena zelo pomembna, se mi zdi, da je v Sloveniji še bolj poudarek na tem.
- Ko smo večerjali po različnih restavracijah sem ugotovila, da velikokrat prinesejo za predjed njihov tradicionalni temni kruh in zeliščno maslo.
- Spoznala sem, da so Estonci prijazen narod, ki so sprva malo bolj zaprti vase, ko pa se spoznaš, postanejo odprti tudi oni.

8 DNEVNIKI USPOSABLJANJA

Eva Bečan:

KRATKA PREDSTAVITEV DRŽAVE:

Estonija je baltska obmorska država, ki leži na severu Evrope. Po površini je približno dvakrat večja od Slovenije (45.226 km²), v njej pa živi le 1,3 milijona ljudi. Meji na Rusijo, Finsko in Švedsko. V Estoniji govorijo estonski jezik (spada med ugrofinske jezike), ki je precej podoben finskemu jeziku, zanimivost pa je v tem, da Finci ne razumejo estonskega jezika, Estonci pa zelo dobro razumejo finski jezik. Glavno mesto Estonije je Talin, ki leži na severu Estonije, drugo največje mesto je Tartu, tretje pa Parnu, v katerem smo živeli teh 12 dni med mobilnostjo. V Talinu je polovica prebivalstva Rusov, polovica je pa domačinov. Kot zanimivost države z gospodarskega stališča je to, da imajo matere lahko kar 3 leta porodniški dopust, od tega pa kar leto in pol dobivajo redno plačo... in ker je populacija v Estoniji zelo nizka, družina s tremi otroki lahko dobi 1.500€ otroškega dodatka. Estonija je je po površju zelo ravna, saj njen najvišji vrh sega le nekaj čez 300m, je pa obdana s čudovitimi gozdovi.

NASLOV IN PREDSTAVITEV PODJETJA:

Parnumaa Kutsehariduskeskus,
Niidupargi 8,
80047 Parnu,
Estonija

Podjetje je tehnična šola v Parnuju v Estoniji, ki obsega 32 programov. Ima sodobno opremljene prostore in sodobne tehnične pripomočke. Priznana je kot odlična šola, z dobro prakso in nadaljnjo možnostjo za zaposlitev pri podjetjih, pri katerih dijaki opravljajo praktični pouk.

Neža Urh:

NEDELJA, 10. 9. 2017

POTEK DELA

Ob 5:20 smo se zbrali na letališču Jožeta Pučnika v Ljubljani. Vsi zaspani smo se ob 7:20 vkrcali na letalo, ki nas je pripeljalo na Dunaj (tja smo prispeli ob 8:10). Ob 9:15 pa smo se odpravili proti Talinu. Do Talina smo leteli približno dve uri, ker pa je tukaj časovni pas drugačen, je bila ura že 12:15 ko smo prispeli. Na letališču nas je čakala koordinatorka gostiteljske šole. Z letališča smo se s kombijem odpeljali do našega hostla v mestu Pärnu. Med potjo smo se ustavili še v trgovini, kjer smo si kupili prigrizek.

Imeli smo prosti čas, ob 19-ih pa smo se odpravili na večerjo. Po večerji smo imeli kratek sestanek, napisali smo dnevnike, ter se utrujeni odpravili spat.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNAVANJA IN IZKUŠNJE

TERVIST – ŽIVJO

PIIM – MLEKO

JÄÄTEE – ČAJ

Tina Ržek:

PONEDELJEK, 11. 9. 2017

POTEK DELA

Ko smo vstali smo šli na zajtrk, nato pa nas je koordinatorka iz šole peljala na ogled njihovega centra. Center je zelo velik in sestavljen iz treh stavb. imajo kar 16 različnih programov in vse zelo sodobno opremljeno. Po ogledu in predstavitvi šole smo imeli kosilo. Sprehodili smo se tudi po močvirnatem parku (Tolkuse bog), ki je od Parnuma oddaljen 33km. V hostel smo prišli ob 15:30 in do 19:00 imeli prosti čas, nato smo šli na estonsko večerjo in po večerji spat.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNANJA IN IZKUŠNJE

Tere - živjo

Ootoo - nočno delo

Keskus - center

Jakob Razinger:

TOREK, 12. 9. 2017

POTEK DELA

Po zajtrku smo se z javnim prevozom odpeljali v šolo kjer smo imeli prakso. S pomočjo njihove profesorice sem izdelal tradicionalni estonski praznični kruh. Izdelovali smo tudi krofe. Po končani praksi smo imeli prosti čas do večerje, po večerji pa smo napisali dnevnike in blog.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNANJA IN IZKUŠNJE

muna = jajca

Neža Urh:

SREDA, 13. 9. 2017

POTEK DELA

Ob osmih smo se zbrali na zajtrku. Po zajtrku smo se z avtobusom odpeljali v šolo. V šoli smo izdelovali žepke z zeljem, ter opazovali druge dijake pri delu. Povedali so nam, da s poukom začnejo ob osmih, končajo pa ob dveh popoldan (najpogosteje). Po praksi smo se z avtobusom odpravili domov. Popoldan smo raziskovali kulturne znamenitosti mesta Pärnu. Po večerji smo se odpravili spat.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNAVANJA IN IZKUŠNJE

TERE TULEMAST – DOBRODOŠLI

TOMATIM AHL – PARADIŽNIKOV SOK

Tina Ržek:

ČETRTEK, 14. 9. 2017

POTEK DELA

Po zajtrku smo šli v šolo, kjer nas je koordinatorka Tele peljala na ogled dveh šol. Prva šola je bila zelo sodobno opremljena. Imajo živilski laboratorij, delavnico za mlečne izdelke, mesne izdelke, sadne pijače in kuhinjo, kjer pripravljajo malico. Razkazali so nam tudi njihovo veliko posestvo, kjer izdelujejo med, izdelke iz stekla, gline in prostor, kjer je bila včasih shranjena rezerva za kmetije. Pot smo nadaljevali do druge šole, ki je bila prav tako zelo sodobno opremljena in zanimivo zgrajena. Na obeh šolah so nas lepo sprejeli in pogostili. Ko smo prišli domov smo imeli prosti čas do večerje, nato pa opravili še šolske dolžnosti in odšli spat.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNAVANJA IN IZKUŠNJE

Mesi - med

Danes je deževali in zanimivo je bilo, da Estonci ne marajo dežnikov in hodijo po dežju brez dežnika.

Našla sem značilne estonske bombone, ki se imenujejo Tiina.

Neža Urh:

PETEK, 15. 9. 2017

POTEK DELA

Po zajtrku smo se odpravili v šolo. Tako kot vsak dan, smo se tudi danes razdelili v dve skupini. Naša skupina je bila v šolski kuhinji. Pripravljali smo omako za makarone. Najprej smo morali narezati čebulo – približno 14 kg. Ob rezanju čebule nas je dajalo domotožje, zato smo potočili tudi kakšno solzico. Nato smo prepražili meso (približno 60 kg), ter šele kasneje dodali čebulo. Za praženje ni bilo potrebno dodati maščobe, saj je bilo meso dovolj mastno (50% goveje, 50% svinjsko). Potem smo pospravili za sabo, ter se odpravili proti hostlu. Imeli smo prosti čas. Urejali smo stvari za šolo, ter si ogledali film. Zvečer smo se odpravili na večerjo (v kitajsko restavracijo), kjer smo na hrano čakali dve uri.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNAVANJA IN IZKUŠNJE

ÖUNAMAHL – JABOLČNI SOK

MIS SU NIMI ON – KAKO VAM JE IME

Eva Bečan:

SOBOTA, 16. 9. 2017

POTEK DELA

Zjutraj smo se odpravili v Talin. Iz glavne avtobusne postaje v Talinu smo se peš odpravili do centra mesta. S kolesi smo se podali okrog mesta, si ogledali naravne in kulturne znamenitosti, predvsem pa znamenitosti, ki so nastale med obema vojnoma. Vožnja je trajala približno 2 uri in pol, vmes pa nas je za hip ujel dež in močan veter. Talin je mesto, ki je na UNESCO-vem seznamu kulturne dediščine. V starem delu mesta sem si ogledala krščansko cerkev, ter dva stolpa. Prvi stolp je bil zvonik zelo stare cerkve in je bil visok 34m, drugi stolp pa je bil zvonik nekoliko novejše cerkve, ki pa je bil visok kar 124,7 m. Hoja v obeh stolpih je bila strma in ozka, kajti bilo je zelo staro in strmo stopnišče. Mesto je zelo čudovito in lepo ohranjeno. Sledilo je kosilo in dve uri dolga pot nazaj domov.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNAVANJA IN IZKUŠNJE

- Kirik: cerkev
- Kellupüha: zvonik
- Koht: mesto

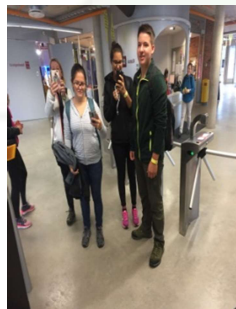

Neža Urh:

NEDELJA, 17. 9. 2017

POTEK DELA

Zgodaj zjutraj smo se z avtobusom odpravili proti mestu Tartu. Do mesta smo se vozili skoraj tri ure. Ogledali smo si mesto, ter nekaj znamenitosti (vodnjak zaljubljenih študentov, kip očeta in sina...). Poskusili smo tudi nekaj Estonskih sladkarij (čokoladica Tina, ter čokoladica Kohuke). Ob dveh smo šli v znanstveni muzej Ahhaa. Zmenili smo se, da se ob petih dobimo pri izhodu. Sprva se mi je zdelo to ogromno časa, kasneje pa še premalo. Bilo je zelo zanimivo. Ogledali smo si veliko različnih stvari (ogledalo ki te razširi ali stanjša; poševna soba v kateri se počutiš, kot da bi bil pijan; razstava človeških organov; soba v kateri počiš balon, oni pa te fotografirajo...), ter še veliko drugih stvari. Ob 17:30 smo se odpravili proti domu. Ko smo prispeli v hostel, smo hitro odhiteli pred televizijo, ter začeli navijati (ravno ta dan je bilo Evropsko prvenstvo v košarki). Z nasmeškom smo se vsi veseli odpravili spat.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNANJA IN IZKUŠNJE

JOOGID – PIJAČA

Tina Ržek:

PONEDELJEK, 18. 9. 2017

POTEK DELA

Zjutraj smo se zbrali na zajtrku, potem pa odšli z avtobusom do šole. V šoli je bilo veliko dela, zato smo takoj začeli. Najprej smo narezali meso na kose, ki so tehtali približno 100g. Olupili smo ingver in ga zmešali, narezali in oželi smo limone nato pa vse skupaj zmešali z medom. Po kosilu smo vse narezane kose mesa začinili ter jih potem pomakali v jajčno omako (jajca, mleko, voda, sol, kurkuma, sladkor,...) in ocvrli na prekucni ponvi. Ko smo opravili svoje delo smo lahko šli domov. Imeli smo prosti čas do večerje, po večerji pa smo napisali še blog, potem pa odšli spat.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNANJA IN IZKUŠNJE

Jajce - muna

Jabolko - õun

V Estoniji imajo vedno pri malici na razpolago mleko, ki ga tudi veliko pijejo.

Eva Bečan:

TOREK, 19. 9. 2017

POTEK DELA

Po zajtrku smo se z mestnim avtobusom odpravili v šolo. Skuhali smo joto in spekli pogačo. Jota ni bila čisto "ta prava" slovenska, saj nismo imeli točnih sestavin, vendar pa je v nas prebudila domotožje. Prav tako pa so v pekarski delavnici pripravljali orehovo potico. Domov smo se odšli preobleči v kopalke in odhiteli v spa center, kjer so bili hitri tobogani in sproščujoče savne. Utrujeni smo se odpravili na večerjo, napisali blog in nato zaspali.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNANJA IN IZKUŠNJE

- Kahvilt: vilica
- Nuga: nož
- Lusikas: žlica

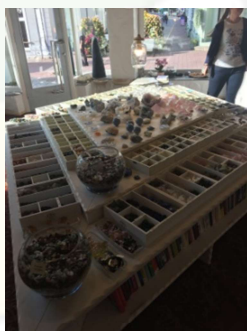

Neža Urh:

SREDA, 20. 9. 2017

POTEK DELA

Danes zjutraj smo se po zajtrku odpravili v šolo. Na željo naših gostiteljev, smo danes pripravili potico. Vsem je bila zelo všeč. Kasneje pa smo zamesili testo za Estonski tradicionalni rženi kruh, ter spekli sladke preste. Po končanem delu v kuhinji sva z Evo naredili intervju z glavnim šefom kuhinje (Urmas Einbaum). Pojedli smo kosilo, ter se odpravili domov. Ker je bil dan deževen, smo se odločili za nakup spominkov. Po odlični večerji smo se utrujeni od nakupov odpravili spat.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNAVANJA IN IZKUŠNJE

HOMMIKUSÖÖK – ZAJTRK

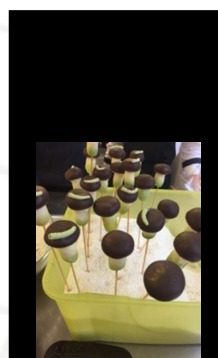
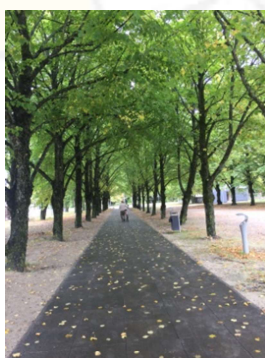
Neža Urh:

ČETRTEK, 21. 9. 2017

V četrtek smo se tako kot druge dni odpravili v šolo. Dijakom smo pomagali pri pripravi izdelkov za razstavo. Izdelovali smo čokoladne gobe, piškote z oreščki, torte ter še veliko drugih stvari. Vsi izdelki so imeli jesenski pridih.

Po kosilu smo se odpravili domov. Ker smo danes v hostel prišli zgodaj, sva se z Evo odpravili raziskovat mesto. Odšli sva do plaže, ter do treh parkov. Pri znamenitostih seveda ni manjkalo fotografiranja.

Popoldan so nam dijaki popestrili z bowlingom. Slovenska ekipa je zmagala. Imeli smo se zelo v redu. Zvedeli smo veliko novih stvari, ter se veliko novega tudi naučili.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNAVANJA IN IZKUŠNJE

KUI VANA SA OLED? – KOLIKO SI STAR?

Emma Burjek:

PETEK, 22. 9. 2017

Danes smo imeli dan zase. Dopoldan smo morali do konca spakirati, saj nas je popoldan prišel iskat hišnik iz šole in nas odpeljal na letališče v Tallinn, kjer smo odleteli na Poljsko, nato pa še v Slovenijo, kjer so nas pričakali domači. Izkušnja v Estoniji mi je bila všeč.

SLOVAR (NOVE BESEDE, IZRAZI), VAŠE MNENJE, NOVA SPOZNANJA IN IZKUŠNJE

9 BLOG

Med usposabljanjem v tujini smo sproti vsak dan dijaki in učiteljci pisali blog o dogajanju. Dostopen je na naslovu: <http://www.bc-naklo.si/index.php?id=4225>

1. dan

Zjutraj smo se ob 5:20 dobili na letališču Brnik. Opravili smo varnostni pregled in 7:20 vzleteli proti Dunaju. Tam smo se presedli in z drugim letalom odšli proti Estoniji. Tukaj nas je pričakala koordinatorka iz šole gostiteljice. Odpeljala nas je do hostla, kjer bomo bivali nadaljnje dni.

2. dan

Danes smo imeli panoramsko vožnjo pa mestu Pärnu, kasneje pa smo imeli voden ogled po šoli Pärnumaa Kutsehariduskeskus, kjer bomo imeli prakso.

Popoldan smo šli v Tolkuse bog (močvirnati park), kjer je bilo zelo lepo.

Kam so šli slovenski jurčki? Mi vemo - v Estonijo v Tolkuse bog www.rannatee.ee/vacation-on-romantic-coastline/to-the-wild/luitemaa-nature-reserve

3. dan

Po zajtrku smo se z mestnim avtobusom odpeljali v šolo, kjer nas je pričakala gospa Karmen. Razdelila nas je v dve skupini. Ena skupina je bila v kuhinji, kjer je pripravljala obrok za dijake in obiskovalce, druga skupina pa je pripravila tradicionalen praznični rženi kruh, cimetove polžke in drugo pekovsko pecivo.

4. dan

Zjutraj, ko smo se zbudili, smo odšli na zajtrk in se z avtobusom odpravili v šolo. V šoli smo izdelovali brizgane piškote, tradicionalno rulado, sirove piškote in žepke z zeljem. Z estonskimi dijaki se že kar dobro sporazumevamo, tako v angleščini in celo malo v estonščini. Po končanem programu smo raziskovali kulturne znamenitosti mesta Parnu.

5. dan

Po zajtrku smo se z avtobusom odpeljali proti šoli v okrožju Viljandi, kjer smo si ogledali dve šoli, na katerih poučujejo kmetijske in živalske programe. Na obeh šolah so nam pripravili tudi pogostitvi s svojimi produkti. Po končanih ogledih smo se vrnili nazaj v hostel.

6. dan

Danes smo imeli pestro dopoldne. Ena skupina je pripravljala omako za testenine za šolsko malico, druga pa je pomagali pri slaščičarskih izdelkih. Nasekljali smo 20 kg čebule, prepražili meso ter vse dobro počistili. Slaščičarji pa smo se pripravljali na šolski sejem, ki bo prihodnji teden.

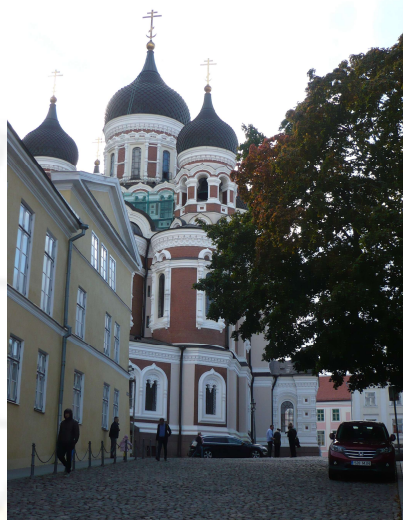
Zvečer smo imeli senzorično ocenjevanje azijske kuhinje, ki nas je presenetila.

7. dan

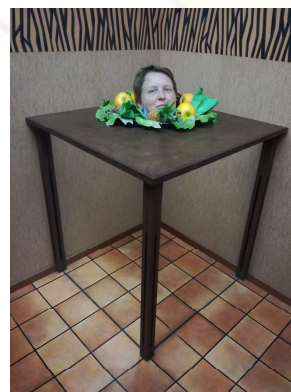
Danes smo se že navsezgodaj zjutraj odpravili v Talin (glavno mesto Estonije). S kolesi smo se odpravili na voden ogled mesta, po delu srednjeveškega bisera, pa smo se sprehodili.

8. dan

Zjutraj smo se z avtobusom odpravili proti mestu Tartu, kjer smo si ogledali znamenitosti tega "študijskega" mesta. Po kosilu smo si ogledali znanstveni muzej Ahhaa, kjer smo preizkusili marsikaj zanimivega. Strokovno smo si ogledali tudi lokalno tržnico.

9. dan

Dopoldne smo pomagali pri pripravi malice za 700 dijakov in pripravljali sladico Pasha. Popoldan smo postajali pravi e-stonci, saj se po dežju sprehajamo že brez dežnikov.

10. dan

Na željo gostiteljev smo jim danes izdelali nekaj slovenskih jedi. Izdelali smo jim pogačo, potico in joto. Ker je mesto Parnu znano po savnah smo se v popoldanskem času na lastne oči prepričali, če je temu tako in odšli v spa center.

11. dan

Danes smo združili moči v pekarski delavnici in pripravili tradicionalne estonske sladke preste. Naučili smo se pripraviti listnato testo, iz njega izdelali preste in jih dekorirali s sladkornim prelivom. V mislih na domače smo se popoldne odpravili po nakupih.

12. dan

Zadnji delovni dan z mešanimi občutki - veseli, ker odhajamo domov in žalostni, ker bi radi pridobili še dodatna znanja in izkušnje. V teh dneh smo se na Estonijo celo nekoliko navezali.

Danes smo samostojno pripravili tradicionalni rženi praznični kruh, ki ga skupaj z lepimi spomini prinašamo v domovino.

Za slovo so nas gostitelji v popoldanskem času povabili na bowling.

10 PROJEKTNI DNEVI

V okviru projektne dni, ki so potekali 26. in 27. oktobra, smo z dijaki pripravili estonski kruh in preste ter plakat, zloženko in power point predstavitev.

